

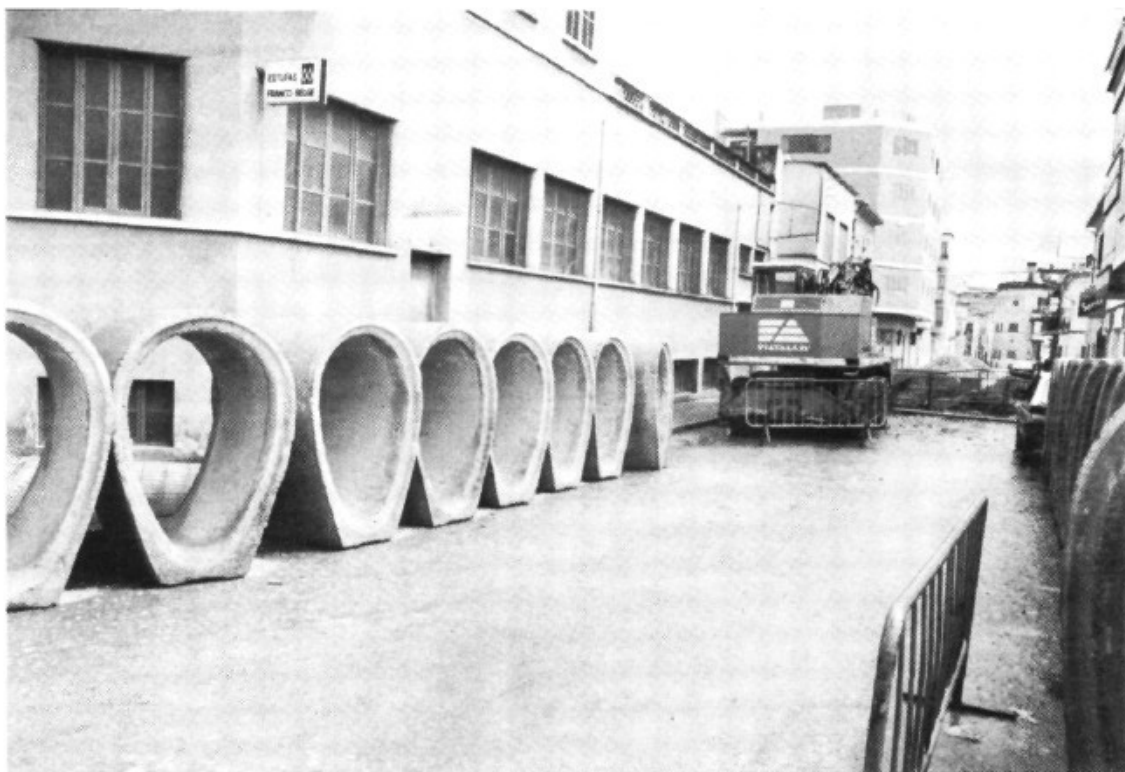
INCA REVISTA

Número 29

JUNY del 1992

Preu: 100 Ptes.

FORTES INVERSIONS EN EL PRESSUPOST DE L'AJUNTAMENT

INCA EN OBRES

LA LOGSE

l'Ajuntament treu la llengua

PROVES OBLIGATÒRIES PER ALS NOUS FUNCIONARIS

HAN FET
el número 29
d'INCA-REVISTA

Catalina Amer
Anunciació Mª Bauzà
Jaume Gual
Pere Massutí
Mateu Matheu
Maria Martín
Joana Melis
Pere Quetglas
Esperança Ramis
Pere Rayó
Antoni Rodríguez

ADMINISTRACIÓ:
Delegació d'Inca d'OCB

EDITA:
Inca-Revista.
OBRA CULTURAL BALEAR D'INCA.
Apartat de Correus 156

DIPÒSIT LEGAL PM 451-156
IMPRESSIÓ Impremta Molinos S.A.

*La responsabilitat dels articles
signats recau únicament damunt
els seus autors*

El pressupost de l'Ajuntament d'Inca per a l'any 1992 va ser aprovat el passat mes de març, amb els 11 vots a favor de l'equip municipal de govern (8 del P.S.O.E., 2 del P.S.M. i 1 del grup *Independents*), i 9 en contra de la Coalició PP-Um, faltant a la sessió la regidora Joana M^a. Coll.

La major importància dels ingressos prevists procedeix de **fonts pròpies**, gairebé un 70% del pressupost consolidat. En canvi, la participació en els ingressos de l'Estat, amb un 25% i, en molt menor mesura, l'obtenció de subvencions *condicionades* del mateix Estat, el Govern Balear o el Consell, reflexen una tendència preocupant pels propers anys. Perquè si bé no pocs pensen que l'administració local hauria d'assumir més protagonisme en el futur (es parla de l'objectiu d'aconseguir un 25% del volum total de la despesa pública espanyola); tanmateix, és ben cert que sense un fort pes de les **subvencions d'altres** administracions, la importància dels ingressos procedents de **fonts pròpies, sobretot de la imposició sobre la propietat i derivats**, és cada cop més forta. Això significa dependre d'una estructura tributària d'escassa flexibilitat davant les variacions de renda, amb el perill d'augment de pressió fiscal. Imposts i taxes s'acosten al 58% del pressupost d'Inca i el 12% restant de les fonts pròpies de finançament prové de part dels superàvits d'exercicis anteriors.

El capítol d'inversions ha sofert un augment extraordinari si el comparem amb el de l'any anterior, un 83,53%. Hi figuren obres tan necessàries com la rehabilitació de la **façana i les teulades del Claustre de Sant Domingo**, així com la reforma i construcció d'una nova planta a Sa Quartera. Són importants també les obres d'infraestructura: asfaltat i reforma de carrers, projectes de recollida i canalització d'aigües pluvials, etc. Finalment, hem de ressaltar el projecte d'asfaltat de camins rurals.

Hi ha una certa incertesa sobre les expectatives financeres d'inversió del nostre municipi perquè moltes d'elles depenen de subvencions que, cumplits uns certs requisits objectius, no són automàtiques, sinó que moltes vegades estan subjectes al judici discrecional d'altres administracions, fet que qüestiona, en part, la pròpia autonomia de gestió de l'ajuntament.

El que ens preocupa, ara, és que aquestes obres siguin duites a terme. El responsable d'Hisenda, Angel García, les condiona, en part, al superàvit d'anys anteriors i a les subvencions del *Pla d'Obres i Serveis* del Consell Insular de Mallorca. Pensam que hi ha obres que no poden esperar més: l'estat ruïnós i lamentable del Claustre de Sant Domingo ens obliga a demanar, de manera prioritària, la seva rehabilitació.

Façana del Claustre dels Dominics

Qüestió de dignitat: el 28-M

En un dels seus contes, Oscar Wilde explica la següent història. Una infanta espanyola celebra, el dia que fa dotze anys, una gran festa. Tothom s'esforça per fer-la riure. La infanta, però, amb ningú no riu com amb un petit nanet deforme, còmic i grotesc.

El nan, que no coneix el seu propi aspecte, és feliç veient com riu la infanta, que cada vegada li dedica més atenció. El nan s'enamora d'ella i pensa que ella l'estima. Quan, per casualitat, ell es veu en un mirall i descobreix el seu propi aspecte i, per tant, el motiu de les rialles de la infanta, s'entristeix molt i, desesperat, es mor de mal d'amor. La nena, quan algú li fa saber que el nan deforme no podrà jugar més amb ella perquè se li ha trencat el cor i això l'ha fet morir, diu, una mica inquieta i preocupada: *"Des d'ara, vull que els qui juguin amb mi no tenguin cor"*.

Si s'interpreta el conte de Wilde com una al·legoria del PODER, en el sentit abassagador i abusiu de la paraula, es pot pensar que la seva lucidesa és rotunda.

Si es reflexiona sobre l'entorn social i polític del moment i les defenses dels ciutadans davant situacions tan variades com ara la **retallada dels subsidis d'atur d'ara** (1500 milions es deixaran de cobrar a la Comarca d'Inca), la de les pensions *d'ahir*, la imposició de l'autopista *de demà* o el maltractament *de sempre* vers les nostres llengua i pàtria; certament, la infanta de Wilde pot produir una certa inquietud. Potser tan sols falta que el Poder, si ha actuat despòticament, aprengui que no sols els nans tener cor -i estómac, i llengua i pàtria i...-, sinó que també en tenen tots els súbdits del regne.

M. Mth.

SUMARI

Pressuposts

Editorial	2
Les xifres	6
Les inversions	9

La LOGSE

El nou sistema educatiu	11
-------------------------	----

Conversa...

Amb els germans Melià	14
-----------------------	----

Inca: passat i present

· Arquitectura civil	16
· Puig dels Molins, zona verda	19

Seccions:

· OCB: activitats	4
· La llengua: a l'ajuntament	20
· Literatura: prestatge particular	22
· Cuina: confitura de fraules	24
· Cinema: reneix el Cine-Club	26

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146

antes: GRAN VIA COLON.

TEL. 505391 - FAX. 505125

INCA

La nova Junta d'OCB

President: Jaume Gual i Mora

Secretària: Anunciació de Maria
Bauzá i Crespi

Tresorer: Pere Quetglas i Maroto

Vocals: Catalina Amer i Vives,
Maria Martín i Martorell, Pere
Rayó i Bennàssar, i Mateu
Matheu Villalonga

ACTIVITATS de la Delegació d'Inca

- Publicar dos números d'INCA REVISTA abans de setembre.
- Estudiar conjuntament amb altres col·lectius de gent -com més amples millor- la possibilitat de publicar una revista mensual en català.
- Participar amb altres entitats en la possible presentació a Inca de la *Plataforma Cívica per l'Autogovern*.
- L'OCB d'Inca considera urgentíssima la rehabilitació del *Claustre de Sant Domingo* per tal d'evitar la seva degradació. Així ho ha fet saber a l'Ajuntament i a l'opinió pública.
- Hem donat suport econòmic al Cice-club A.C.I.C. per la projecció del film català i en català de dibuixos animats *DESPERTA FERRO* (Jordi Amorós, 1990).

• EXCURSIONS:

- Dissabte 9 de maig visitarem, a més del poble, la tafona de *Son Morro*, les possessions de *Massanella* i *Son Maga* de Mancor de la Vall.
- Dissabte 13 de juny tenim previst, concentrats a l'estació per anar amb el tren de les nou, fer un itinerari urbà per Palma, visitant el Museu de Mallorca i els carrers dels seus voltants.
- Dia 27 de juny excursió a CABRERA. Ho organitza en Pere Rayó.

Quan en l'Assemblea de l'Obra Cultural Balear d'Inca del penúltim dissabte del mes de març, els socis presents ens atorgaren la confiança d'encapçalar una nova Junta Directiva, ja afirmàrem que tractaríem de robar unes quantes hores dels nostres quefers diaris per tal de donar un nou impuls a una entitat plena de significat per a la ciutat d'Inca com ha esdevingut l'OCB.

La nostra intenció és revitalitzar la Delegació, *primer*, continuant els actes culturals de sempre (publicacions, conferències, debats, excursions, festes) tot intentant, si és possible, millorar-los. Sempre en la línia de la promoció activa del consum de tot tipus de productes culturals *en* la nostra llengua i *de* les nostres realitats d'Inca, Mallorca i els Països Catalans.

L'esforç, *en segon lloc*, per estrènyer els lligams entre la xarxa tècnica altament especialitzada i preparada -que és la seu central de l'OCB- i la nostra Delegació, ha de servir de base per reforçar-nos del rigor necessari per tal d'avançar més preparats en les tasques de divulgació i normalització lingüístiques que Inca necessita. (Debats públics com el qüestionament per part de certs grups d'un major grau d'exigència en el coneixement de la llengua catalana en les oposicions a funcionari de l'Ajuntament d'Inca demostren com certs conceptes que, en principi, semblaven clars en les lleis; en voler-los aplicar, susciten confusions que ja semblaven superades).

Desitjam, *tercer*, no perdre mai el caràcter cívic i reivindicatiu que l'OCB ha de tenir, també a Inca, tant sobre qualsevol temàtica local com sobre tot allò que afecti el missatge que l'Obra trasmet a tots els mallorquins. A tall d'exemple, en l'editorial d'aquesta revista reclamam en matèria d'inversions **prioritat absoluta** per la **rehabilitació del Claustre dels Dominics** o en planes interiors divulgam qüestions que afecten a la llengua en relació a l'Ajuntament.

Fins aquí la teoria, la descripció dels objectius de la nova Junta. En la pràctica, ens hem proposat, en una programació fins l'estiu, dur a terme les activitats que tens al quadre adjunt.

Esperam que ens aportis suggerències i tot tipus de crítiques. També la teva col·laboració i participació en les activitats programades. I si encara no ets soci de l'OCB, demana per qualsevol de nosaltres, i amb molt de gust et donarem la informació que desitgis,

Jaume Gual i Mora

Avui, cultura i nostàlgia

Inca, la cèlebre ciutat de la pell, abans floreixent indústria que va enriquir a molt inquers, no ha destacat massa en l'aspecte cultural. No em referesc a les persones, ja que n'hi ha que brillen en llum pròpia, sinó a les entitats que hi passaren amb més pena que glòria... Una de les que perduren és l'*Obra Cultural Balear*. Per això, quan em cridaren i em varen dir que a Inca hi mancava gent, no ho vaig dubtar ni un moment en apuntar-m'hi com a sòcia activa. Tenint en compte que l'*OCB* és apolítica, o hauria d'ésser-ho totalment, que sempre ha estat oberta a tots els que vulguin seguir els cursets de català i que fomenta la cultura (això tan abstracte que no sé definir, però que dona vida a les persones i als

pobles que la cultiven), crec que són raons suficients per recolzar-la com inquera i com a mallorquina.

Quan estam veient, amb certa nostàlgia, ressorgir velles tradicions com és el ball de bot, gaudir de velles i arraconades cançons cantades amb veus joves... *L'Harpa d'Inca* no comptava, allà pels anys 60, amb participació juvenil. Tan sols unes quantes nines, entre les quals jo n'era una component, passejàvem el nom d'Inca per amor a l'art i a l'Orfeó.

Record, de forma especial, la cançó *Muntanyes del Canigó*, aquell text preciós tan clar i tan pur com les aigües gelades de Pirineu, era com una alenada de frescor que orejava les estantisses partitures de mots gairebé oblidats per l'absurda ignorància

de la nostra pròpia llengua... Folklòrics trobadors de llenguatge universal de la música. Ara les paraules recobren tot l'antic esplendor.

Avui l'*OCB* continua amb vigència ben definidora: sembrant i recollint els fruits de les nostres pròpies arrels. **INCA REVISTA** necessita ressorgir amb més força si cal, per omplir un buit cultural dins la nostra societat. Inca mereix una revista en català, i l'*OCB* és el mitjà vàlid per aconseguir-ho.

Catalina Amer

Es siurell

Carrer Llevant, 19
Telèfon 88 00 86
07300 INCA

Restauraciones INCA
restauración muebles
y antiguedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

Cooperativa Pagesa de Mallorca

Avinguda dels Reis Catòlics, 53

INCA Mallorca

Tel 503124

Botiga

La Florida

Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

Els pressuposts municipals per al 92

La suma dels pressuposts *ordinaris* de l'Ajuntament d'Inca per al exercici de 1992 dona com a resultat la xifra de 1.064.948 milions de pessetes. Aquesta quantitat serveix tant per als ingressos com per a la despesa, atès que els pressuposts **inicials**, són, en principi, equilibrats, és a dir, que els ingressos que es pensen recaptar han de permetre el finançament de la despesa prevista. Distint acostuma passar en acabar l'exercici amb els pressuposts ja **liquidats**, amb el reconeixement dels drets a cobrar (ingressos) o deutes a pagar (despeses) dins el període per part de l'ajuntament, on difícilment s'evita bé el dèficit, bé el superàvit pressupostaris.

Per exemple, en la liquidació del 1990, hi hagué una desviació d'un 11% de més sobre l'estimació d'ingressos pressupostats i d'un 2% de més pel que fa a les despeses, produint-se un superàvit d'uns 68 milions, que ja n'arrossegava d'exercicis anteriors. Prova evident que la planificació que se n'ha fet dels nostres impostos en aquests darrers anys en relació a les necessitats públiques que pateix Inca no ha estat massa encertada, perquè si bé és absurd disparar les xifres de dèficit també ho és augmentar superàvits any rera any si no es baixen al mateix nivell els impostos que pagam.

Per tant, atès que en la elaboració pressupostària, que es pot estructurar molt més detalladament del que obliguen les normes, tant per *subfuncions* en els objectius com per *conceptes* econòmics, tant la **previsió** d'ingressos com especialment la **quantia i destinació** de les despeses són el reflex de la definició del programa de prioritats polítiques d'un determinat grup o grups. Per tant, saber QUANT es gasta i EN QUÈ es

gasta constitueix -si més no, l'origen de la democràcia neix d'aquí- un dels principals drets, diguem-ne, *polítics* dels ciutadans.

Cal recalcar, d'entrada, que si es vol tenir una visió correcta de l'acció de govern de l'actual majoria, no ens podem quedar només amb les xifres previstes per al 1992, sinó que caldrà disposar-ne d'una sèrie dels propers exercicis i com més detallada millor (i distingint *previsions* de *liquidacions* pressupostàries).

Això no obstant, les intencions per al 1992 ja són prou indicatives d'un cert canvi. Analitzem-les.

El montant previst per al 1992 suposa un volum d'ingressos i de despesa el **32,9%** més grans que els prevists l'any 1991. Aquest increment equival, en termes absoluts, a 264.119,7 milions de pessetes.

Allò que més destaca és, en relació a les previsions fetes per l'anterior majoria per a l'any 1991, un **82,6%** d'increment en el capítol d'**Inversions Reals** del pressupost **consolidat** (és a dir, l'*ordinari* més patronats de *Llar d'Infants* i *Residència de Vells Miquel Mir*).

Ara bé, hem de tenir en compte que a la liquidació dels nou primers mesos de l'any 1991 ja hi havia una desviació del 72% de més en aquest capítol. Per tant, aquest increment sembla més aviat continuador de la tendència de la liquidació del 91 i pretén evitar la desviació. Dins el conjunt total de la despesa les inversions reals representen gairebé un 29%, xifra bastant elevada.

El capítol de Remuneració del **Personal** representa un 36,4% del total de despeses i, en relació a la mitjana d'ajuntaments, no és encara massa elevat, si bé puja gairebé un 19% del previst per al 91.

Pel que fa a la classificació per objectius, entre d'altres, es destinen

2 milions a *promoció de la dona*; 16,5 a *festes populars*; 13 a *ensenyament*; 7 a *cementiris*; per promoció i difusió de la cultura i per esports uns *cinquanta* (tot i que devers quaranta són per remuneració de personal i compra de béns i serveis), vint-i-cinc en *comerç interior*, sis i mig en *indústria*, etc.

Pel que respecta a la previsió d'INGRESSOS, en concepte de l'*Impost sobre Béns Immobles* es preveu recaptar 215 milions, per vehicles 72, pel polèmic *Impost d'Activitats Econòmiques* uns 75 i per Construcció i Obres 25. Puja un 32% el Capítol III, taxes i contribucions especials: les obres de General Luque i Traflagar generaran 23 i 17 milions de contribucions; 47 la taxa de recollida de fems, nou i mig per clavegeram, etc.

Es preveuen uns 130 milions de transferències *condicionades* a inversions (38 pel *Pla d'Obres i Serveis* del Consell, 25 per asfaltat de camins, 46 per Sa Quartera, etc.) que haurien d'aportar el Consell i el Govern Balear. Poden no fer-ho.

La participació en els ingressos de l'Estat via *Fondo de Cooperación Municipal* representa per l'Ajuntament d'Inca un 25% del seu pressupost consolidat. Sobre aquests diners no condicionats, caldria parlar-ne molt més àmpliament. Podríem veure com el desitjat autogovern via **suficiència financera** també ha d'arribar als ajuntaments i l'esdevenidor, com tota transferència que ve de Madrid, no és massa prometedora.

De totes aquestes dades es pot deduir que de previsions de fer coses n'hi ha. Caldrà donar pas al temps per veure els resultats.

Mateu Matheu

INSTITUT DE PSICOLOGIA INCA

- * Psicologia escolar
- * Psicologia clinica (adults i infants)

HORARI DE CONSULTES:

17,30 h. - 20.30 h. de dilluns a divendres

10 h. - 13 h. dimecres i dissabtes

Tel. 88 12 82

C/. PEREZ GALDOS, 147 BAIXOS - INCA.

GUARDERIA MENUTS

Avinguda Germantes 43-45-47

Tel. 50 33 87

07300 INCA - Mallorca

MATRICULA ABIERTA

PERSONAL
ESPECIALIZADO

Sa Lluernà

flor
artesanía
decoració

C/. Agua, 1

Tel. 50 49 05

INCA

- Colchas
- Cortinas
- Edredones
- Cuadrantes

Llanflex

Bazar del Colchón
y del Bebé

Calle Hostals, 3
Teléfono 50 55 82

Plaza España, 33

07300 INCA (Mallorca)

PELUQUERO
SALON ESTETICA

Calle San Bartolomé, 49 - Tel. 50 30 13 - INCA
Para mayor comodidad RESERVE HORA

SB Sebal, c. b.

C. I. F. E 07 - 221856

Avda. Reyes Católicos, 99
Teléfono (971) 502846

07300 INCA
(Mallorca)

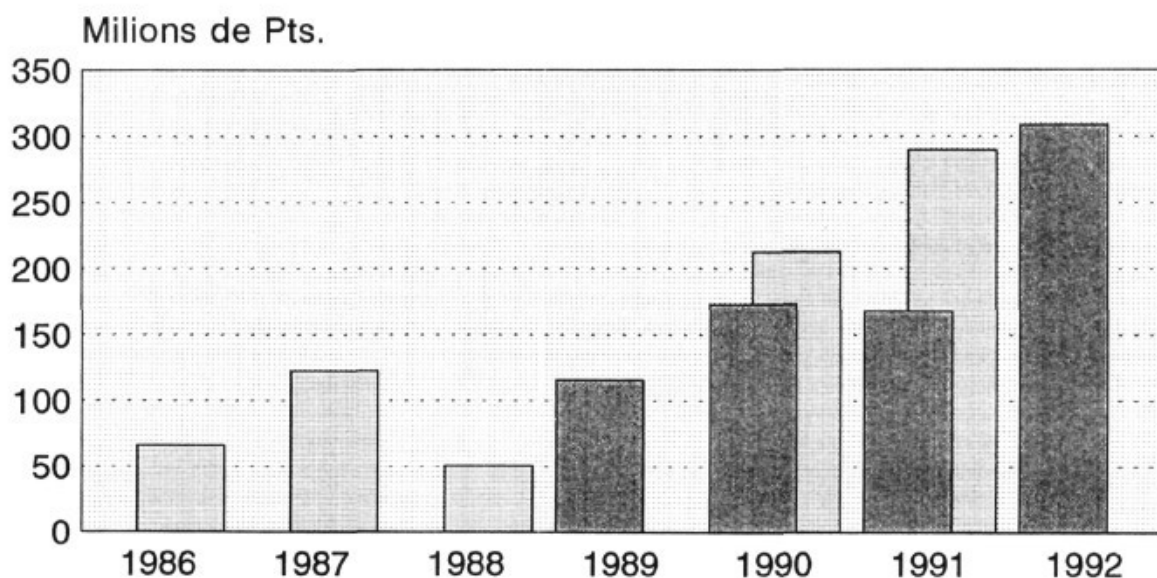
SAEZ-TORRENS, S.A. Concesionario Citroën

CITROËN

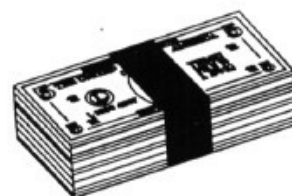
C/. Juan de Austria, 104-110
Teléfono 50 12 52
07300 INCA (Balears)

Inversions Reals AJUNTAMENT D'INCA

En la gràfica de dalt s'observen les DESVIACIONS PRESSUPOSTÀRIES entre les previsions inicials, com ara les de l'exercici del 92 que analitzam, i les liquidacions pressupostàries posteriors. Les xifres de 1986, 1987 i 1988 són únicament de liquidacions pressupostàries i la liquidació del 91 no fa referència a tot l'any, sinó als nou primers mesos.

■ PREVISTES ■ LIQUIDS.

Es contempla destinar devers 50 milions de pessetes per a carreteres i camins veïnals.

Obres a Inca, un espectacle habitual

L'Ajuntament d'Inca ha començat amb el repte d'un ambiciós pla d'obres públiques per tal de dotar d'infraestructura la nostra ciutat.

Des de començaments d'any, els carrers d'Inca es troben alçats damunt-davall i, segons sembla, aquesta serà la constant que predominarà una llarga temporada, per mor de la quantitat d'obres que es pensen dur a terme.

Si, per una part, s'ha procedit a executar el *Pla d'Obres i Serveis* del 1991, seguit per la canalització d'aigües pluvials i residuals de la carretera de Lluc, després s'ha solcat de canals la zona *des Blanquer*. Aquestes dues darreres obres de sanejament es varen aprovar, en via d'urgència, per l'anterior Consistori com a conseqüència de les inundacions que s'hi produïren.

A partir d'aquí, amb els pressuposts d'enguany ja aprovats, l'Ajuntament té el repte de dur

endavant el *Pla d'Inversions*, en total, **tres-cents set milions** de pessetes. A més a més, s'hauran d'acabar les obres que ja varen esser adjudicades dins l'any 1991, com el *Pavelló d'Esports Cobert* que s'està construint en el polígon industrial.

Així a Inca, entre d'altres, s'hauran de destinar:

- **13,9 milions** en obres de recollida d'aigües pluvials i canalització del C/ Músic Balaguer,
- **51,9** per al projecte de recollida d'aigües pluvials i canalització de la carretera Palma/Inca,
- **10,3** per la reforma del carrer General Luque,
- **35,9** per al projecte de rehabilitació de la coberta del claustre de Sant Domènec, i
- **76,9** per al projecte de reforma i addició d'una planta-pis a l'edifici de Sa Quartera.

Així, les molèsties que haurà de patir el ciutadà seran constants. I, segons totes les previsions, les obres continuaran a les totes en els propers anys per tal de pal·liar totes les mancances d'infraestructures i locals municipals en què es troba avui el nostre poble. Tanmateix, les reformes són necessàries i així ho entén el ciutadà que, a desgrat de les molèsties, veu amb bons ulls el que es fa.

A pesar d'aquest dèficit d'equipaments que té la ciutat, en l'avanç de liquidació dels pressuposts de l'ajuntament per a l'any 1991 referit als nou primers mesos, la diferència entre drets i obligacions liquidats donava un

CARRERS PER A (RE)ASFALTAR

Pla d'Inversions
1992

Carrers.....	milions
Gorg Blau.....	0,9
Formentor.....	6,2
Miquel Servet..	2,7
Estrella.....	0,6
Corró.....	0,5
Músic Salas.....	0,4
	<hr/> 11,4

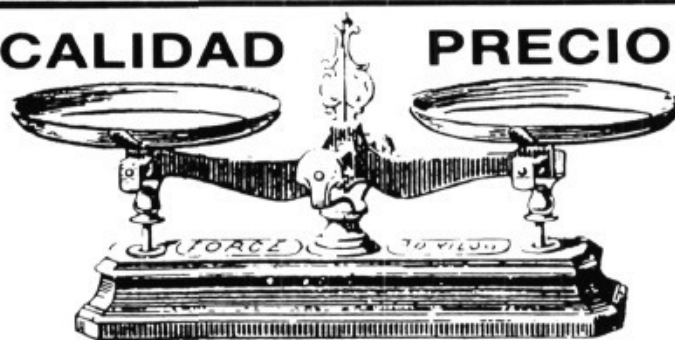
superàvit de devers dos-cents quaranta-dos i mig milions de pessetes; prova evident que no s'havien gestionat adequadament les possibilitats econòmiques de l'Ajuntament d'Inca.

L'actual majoria municipal, segons ha declarat sovint, té la voluntat política de dur a terme tot allò que faci falta, i, a més d'allò previst dins els pressuposts d'enguany, té obres en cartera tan importants com la perllongació de l'Avinguda Reis Catòlics i les que s'hauran de fer al Quarter General Luque si fructifiquen les negociacions de la seva cessió a l'Ajuntament d'Inca per part del Ministeri de Defensa. ■

CALIDAD

PRECIO

SUPER INCA

TRANSIT

COLLECTION

Carrer can Vidal, 36

07300 INCA (MALLORCA)

Restauraciones INCA

restauración muebles
y antigüedadesG. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

PERELLÓ
AUTOESCUELA

Preparación para la obtención de los permisos de la clase:

A1, A2, B1, B2, y C1 (Camión)*Clases TEORICAS y PRACTICAS durante todo el día***Bisbe Llompart, 111 Entl°. Tel. 50 28 64. INCA**Clavells
can Llorenç RigoCarretera Palma - Inca
Telèfon 50 46 90

CONCESIONARIO OFICIAL

Automotor Inca s.a.

EXPOSICION Y VENTA

CARRETERA PALMA ALCUDIA, KM 29 (Junto Gasolinera)

Tel. (971) 50 16 50 - 54

07300 INCA (MALLORCA)

Sábados por la mañana abierto

La nova Llei d'Educació

Obrim a INCA REVISTA aquest escrit per tal de fer arribar a l'abast de pares, ensenyants, alumnes i demés el coneixement de la nova llei d'educació, la **LOGSE**, aprovada el 3 d'octubre de 1990 i que ja, a partir del curs 92-93 començarà a implantar-se, de forma obligatòria, als dos primers cursos de Primària, a tots els centres, tant públics com privats.

La seva estructura està ben clara al gràfic de la pàgina següent. Així i tot vos presentam un poc d'explicació del mateix.

ETAPES DEL NOU SISTEMA EDUCATIU.

EDUCACIÓ INFANTIL.

Etapa fins als 6 anys, amb dos cicles de tres anys de durada cada un (0-3 i 3-6).

Objectius:

- Conèixer el propi cos i les possibilitats d'acció.
- Relacionar-se amb els demés en les distintes formes d'expressió i comunicació.
- Explorar i observar el seu entorn natural i social.
- Adquirir autonomia progressiva en les activitats habituals.

Ensenyança:

Els continguts educatius s'organitzaran en àrees que es corresponguin amb àmbits propis de l'experiència i desenvolupament infantils. Activitats globalitzades que tenguin interès.

La Metodologia estarà basada en les experiències, les activitats i el joc en un ambient d'afecte i de confiança.

Centres:

Els centres podran impartir bé el primer cicle, bé el segon o bé ambdós cicles.

Es podran establir convenis de col·laboració amb Corporacions Locals, altres administracions públiques i amb entitats privades.

EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

Etapa que va des dels 6 als 12 anys, amb tres cicles

de dos anys de durada cada un (6-8, 8-10, 10-12).

Objectius:

- Proporcionar una educació comuna que faci possible la integració de l'infant en la societat.
- Adquirir els aprenentatges bàsics relatius a l'expressió oral, l'escriptura i el càlcul aritmètic.
- Assolir una progressiva autonomia d'acció en el seu medi.
- Valorar la higiene i la salut del propi cos.
- Donar importància a la conservació de la natura i el medi ambient.

Ensenyança:

L'educació primària s'organitzarà en àrees que seran obligatòries i tendran un caràcter global i integrador.

L'ensenyança tindrà un caire personal i s'adaptarà als distintes ritmes d'aprenentatge de cada nin.

La metodologia s'orientarà cap al desenvolupament general de l'alumne, integrant les distintes experiències i aprenentatges.

L'avaluació dels processos serà contínua i global.

La promoció es realitzarà al final de cada un dels cicles.

Només es podrà estar un any més en un mateix Cicle, una vegada al llarg de total l'Educació Primària.

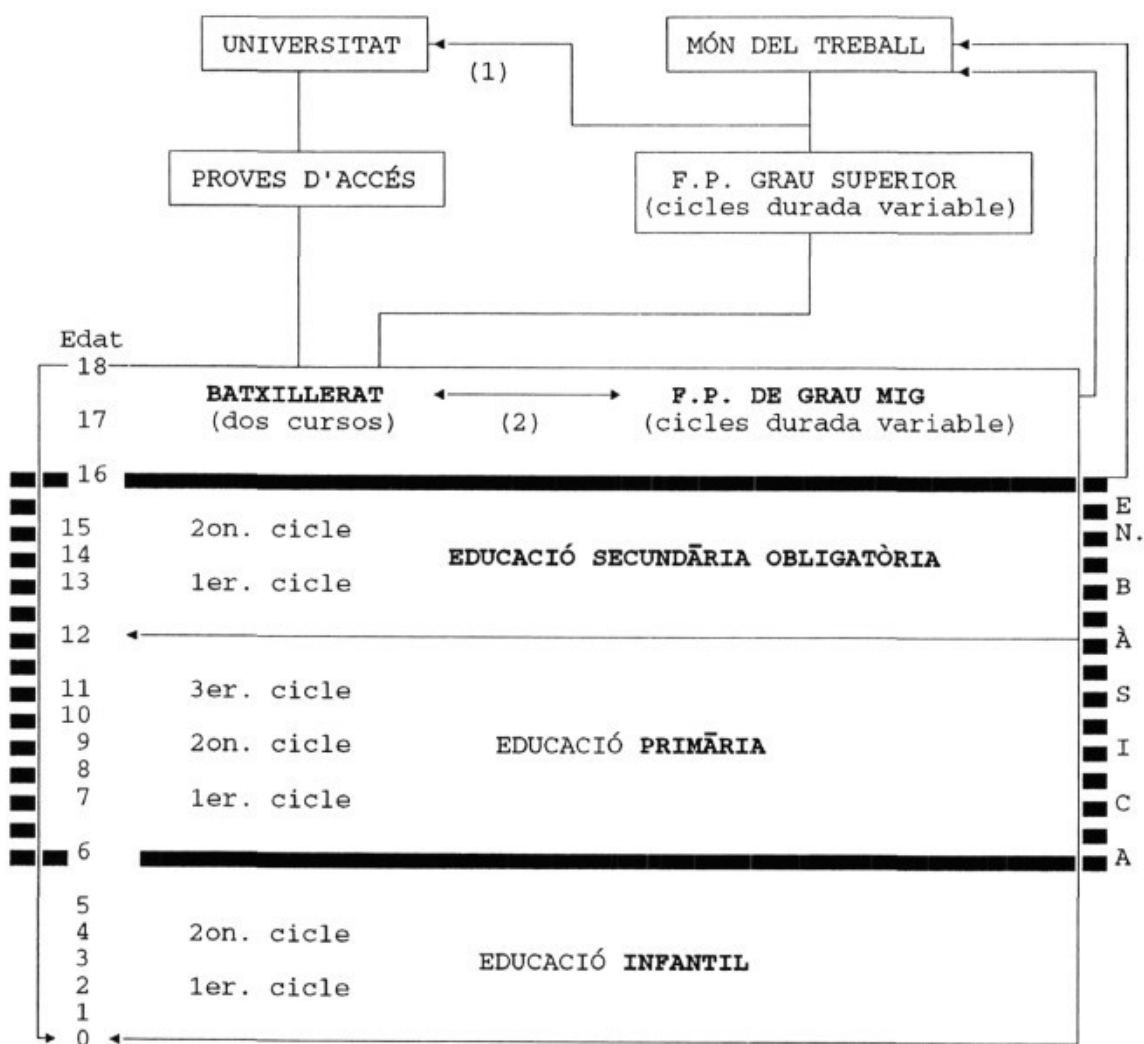
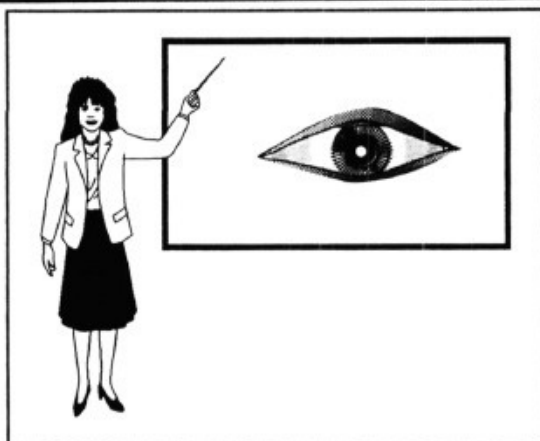
EDUCACIÓ SECUNDÀRIA.

L'Etapa d'Educació Secundària inclou: educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional.

a) EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Etapa obligatòria que comprèn de 12 a 16 anys i consta de dos cicles de dos anys cada un. Si és necessari es podrà estar un any més a cada cicle; això estarà supeditat a les necessitats d'escolarització.

Objectius:

(1) Accés directe a Estudis Universitaris que es determinin, d'acord amb els estudis de F.P. realitzats.

(2) S'establiran convalidacions entre el Batxillerat i la Formació Professional de Grau Mig.

[ve de la pàg. 11]

- Transmetre els elements bàsics de la cultura.
- Preparar per a la incorporació a la vida activa, assumir els deures i exercir els drets.
- Accedir a la F.P. específica de Grau Mig o al Batxillerat.

Ensenyança:

S'estructura en àrees de coneixement obligatòries i optatives.

Títol:

Serà únic "Graduat en Educació Secundària" i facultarà per seguir estudis a Batxillerat o F.P. específica de Grau Mig.

Els alumnes que no aconseguixin els objectius de la Secundària Obligatoria podran integrar-se en els programes específics de garantia social que s'organitzin, per tal de rebre una formació bàsica i professional.

Accés:

Poden fer el 1er cicle els que hagin fet l'Educació Primària i el 2^{on} cicle els que tinguin el Graduat Escolar o el Certificat d'Escolaritat.

b) BATXILLERAT.-*Objectius:*

- Proporcionar maduresa humana i intel·lectual.
- Aportar coneixements i habilitats per complir funcions socials amb responsabilitat i competència.
- Capacitar per accedir a F.P. específica de Grau Superior o Estudis Universitaris.

Accés:

S'ha de posseir el Graduat en Educació Secundària.

També, de forma transitòria, hi podran accedir els alumnes que tenen dos cursos aprovats del BUP actual.

Títol:

Els alumnes que obtenguin avaluació positiva a totes les matèries rebran el títol de Batxiller (qualsevol sigui la modalitat feta). Donarà accés a la F.P. específica de Grau Superior o als Estudis Universitaris (en aquest cas cal superar les Proves d'Accés a la Universitat).

Comprèn dos cursos i la LOGSE preveu, com a mínim, quatre modalitats: Arts, Ciències de la Naturalesa i de la Salut, Humanitats i Ciències Socials, Tecnologia, que després han estat determinades i estructurades al Decret esmentat.

c) FORMACIÓ PROFESSIONAL.-

La Llei distingeix entre **F.P. de base**: *tots els alumnes rebran una formació bàsica de caire professional en l'Educació Secundària Obligatoria i en el Batxillerat*; i **F.P. específica**. L'específica es presenta en dos nivells: Grau Mig i Grau Superior.

Objectius:

Que els alumnes arribin amb una formació polivalent a l'activitat professional per tal que puguin adaptar-se a les modificacions laborals que es produeixin al llarg de la seva vida.

Ensenyança:

S'organitza en cicles formatius, que es correspondran amb els nivells de Grau Mig i Superior, amb una organització modular, amb àrees de coneixement Teòric-Pràctic en funció dels diversos camps professionals.

Títol:

F.P. de Grau Mig = Tècnic en la professió corresponent.

F.P. de Grau Superior = Tècnic Superior en la professió feta.

El títol de Tècnic (Grau Mig) facultarà per a l'accés al Batxillerat (també s'establiran convalidacions).

El títol de Tècnic Superior (Grau Superior) donarà accés directe als Estudis Universitaris que es determinin (segons la relació amb els estudis d'F.P. cursats).

Accés:

A F.P. Grau Mig poden accedir els Graduats en Educació Secundària i els titulats de F.P. 1. També alumnes que han aprovat el 2on de BUP.

A F.P. Grau Superior poden accedir els Batxillers (nova modalitat). Alumnes de F.P. 2 (segons professió feta). Alumnes amb COU (segons opció feta).

També a ambdues modalitats d'F.P. hi poden accedir persones majors després de passar unes proves específiques.

Jaume Gual

CONVERSA amb els germans Melià

Maria Magdalena i Francesc Melià són els propietaris de l'estanc del carrer Major d'Inca. Un dissabte capvespre, plujós, de principis del mes d'abril, hem anat a parlar amb ells, a l'interior del petit local, on venen, entre altres coses, el tabac, els diaris i les revistes.

Aquest negoci fou obert pel seu padri matern l'any 1936 a l'antic carrer de Lloseta, avui conegut amb el nom d'avinguda de les Germanies. Aleshores hi havia Inca quatre o cinc estancs. Fa 31 anys que són al carrer Major.

Ens hem interessat per la venda de diaris i revistes, a fi de conèixer el que es llegeix a Inca.

¿Quins diaris venen més els dies feiners?

El "Balears" i "El Dia" són els que es venen més poc. En canvi "Última Hora" i el "Diario de Mallorca" tenen molta més sortida.

Entre els diaris de Barcelona i Madrid, els més venuts són "El País" i "La Vanguardia". Els altres, "ABC", "El Mundo", "El Periódico de Catalunya", "El observador", arriben només a la meitat.

¿I revistes setmanals?

"Hola", "Tiempo", "Lecturas", "Diez Minutos", "Epoca", "Cambio 16", "Teleindiscreta", "TP", "Supertele" i "Pronto" són les revistes setmanals més venudes. "Pronto" és la més morbosa i en alguns casos es compra per

"...donat els comentaris que senten, poden endevinar quins temes municipals preocupen més als inquers"

l'adhesiu de Bola de Drac.

¿Quines publicacions EN CATALÀ es demanen?

Cada dia es venen bastants exemplars del diari "Avui". Entre les publicacions setmanals destaca "El Temps", setmanari editat a València. Li segueixen darrera les revistes mallorquines "El Mirall" i "Lluc".

De la premsa forana, excepte les publicacions locals del "Dijous" i "Inca Revista" no es rep res més.

¿Què compra la gent més jove?

Els que tenen menys de quinze d'anys es decanten per "Cosmopolitan", "Chica Hoy", "Rock de Luxe", "Heavy Rock", "Super Pop", "Ragazza", "Man" i "Primera Linia".

¿I la no tan jove?

Estan de moda les revistes de motocicletes, cotxes, bicicletes, surf, bàsket... Un gran nombre de joves s'interessa per publicacions

d'armes i de mecànica.

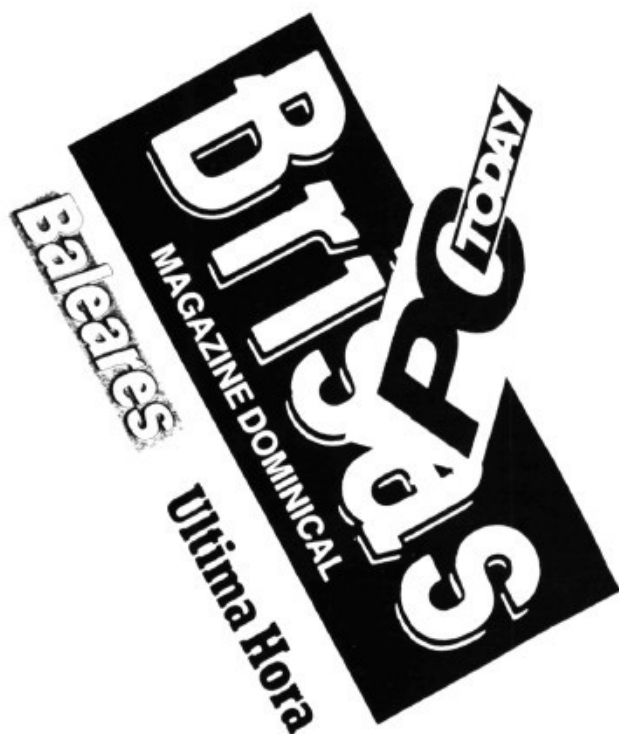
¿I els més grans?

Les dones "Elle", "Marie-Claire", "Vogue", "Telva", "Viva", "Mia", "Burda" i revistes de decoració tan espanyoles com estrangeres, perquè són una bona teràpia per les depressions. Els homes s'interessen pels diaris i revistes esportives, de fotografia, de caça, d'informàtica... Les d'investigació, ciència i literatura es venen més aviat poc.

LA VANGUARDIA

A la vanguardia de la premsa.

Continuant parlant descobrim que els diumenges que fa mal temps i a l'estiu les vendes pugen molt, degut a que hi ha molta de gent que s'avorreix. Relacionats amb això hi ha les publicacions de passatemps com mots encreuats, sopa de lletres... que assoleixen un nombre considerable de vendes.

Encara continuarem parlant una bona estona, passant ho força bé. Ens diuen que el tabac a principis de mes es compra en cartrons i a les darreries de mes per capsetes soltes; i entre moltes altres coses, donat els comentaris que senten, poden endevinar quins temes municipals preocupen més a la gent. Aquest estanc és tot un món que forma part de la vida quotidiana inquera.

Maria Martín

EL Setmanari **TEMPS**
d'informació general

AVUI

PARSA - FORLADY

EQUIPAMIENTO DE COCINAS

Pza España, 24 - Tel. 50 10 13

INCA

RECAMBIOS Y ACCESORIOS
DEL AUTOMOVIL

C.I.F. A-07.054.684

RECAMBIOS CENTRO, S.A.

Tels. 50 23 25
50 42 94

Cristo Rey, 41
07300 - INCA - Mallorca

FOTO ESTUDI

palmer, 8
Inca T 505763

MINOLTA distribuidor oficial

**FOTOGRAFIA
PROFESSIONAL**

REVELATGES

ARQUITECTURA POPULAR,

l'arquitectura civil a Inca (II)

Amb el nom d'arquitectura popular estudiarem un conjunt de cases construïdes abans de finals del segle XIX.

Mentre que a Palma apareixen cases de pisos a les darreres dècades del segle XVIII, en les quals es superposen els habitatges de diferents famílies dins un mateix solar, aquestes no arriben a Inca fins al darrer terç del segle XIX, com a conseqüència del desenvolupament econòmic provocat per la industrialització, el comerç exterior i l'arribada del ferrocarril.

Abans, es construïa generalment un tipus d'habitatges familiars que tenen les següents característiques:

- Són cases petites a causa de les limitacions de l'espai.
- Tenen dues plantes: La planta

baixa on es trobava l'habitatge i un porxo o sostre que servia per emmagatzemar el gra i altres productes, sovint transformat en dormitoris.

- Les façanes estan fetes de pedreny irregular, pedres ajustades amb fang escairades en els cantons.

- Les úniques obertures de la casa eren el portal i qualche finestra petita al porxo. Actualment n'hi ha que tenen més obertures. Tant els portals com les finestres estan protegits per peces obrades de marès o pedreny. A vegades la portassa està integrada a la façana.

- Els portals són molts variats. N'hi ha amb arc rebaixat, amb arc de mig punt i també amb llinda d'una sola peça.

- Els ampits de les finestres són molt senzills. La majoria són fets

d'una simple peça de mitjanet de marès posat de pla o en algun cas de pedra.

- La teulada, en el frontis principal, pot acabar directament amb la darrera filada de teules, o amb una cornisa.

Les mostres d'arquitectura popular a Inca són escasses i es troben a les zones més antigues de la ciutat. Les cases més interessants se situen entre el Convent de Sant Domingo i el Monestir de Sant Bartomeu i a la zona de Sant Francesc. Gran part d'aquestes estan deshabitades i en un estat de conservació dolent o molt dolent. La construcció és molt senzilla. Dues plantes, façana de pedreny irregular i hi predominen els portals amb arc rebaixat o amb llinda, si bé en trobam alguns amb

*Casa del carrer
Jover núm. 34*

Té el portal amb llinda i la petita finestra situada a sobre. És molt interessant la portassa amb un arc carpanell i a sobre el finestró.

Casa del carrer Queto núm. 19

[foto de l'esquerra]

Té dues plantes, la façana de pedreny irregular, un portal de marès amb arc rebaixat. La finestra molt petita està sobre el portal i l'ampit és de marès. Les altres dues finestres possiblement no són originals.

Ben conservada, té el portal amb arc rebaixat característic de l'arquitectura popular inquera.

Cases del carrer Coves, 109 i Monges, 38

[foto d'abaix]

La primera casa té el portal amb llinda i els brancals de pedra viva. Façana de pedreny irregular amb pedres escairades en els angles. Finestró damunt el portal i finestra afegida en el pis.

La del carrer de Ses Monges conserva el portal de pedra viva amb llinda, els brancals també són de pedra, finestró sobre el portal i finestres afegides posteriorment.

Bastant ben conservades.

[Ve de la pàgina anterior]

arc de mig punt. Els ampits de les finestres no tenen motlures i normalment les teulades acaben amb la darrera fila de teules.

Pere Rayó Bennàssar

Casa del carrer Sant Antoni núm. 43

Encara que abandonada totalment, conserva molt bé les seves característiques originals. Portal amb arc rebaixat i un únic finestró s'hi situa damunt.

Molí del SERRAL d'INCA

Com veim, necessita una ràpida restauració.

DISCOS

C/ VIDAL, 51

TL. 88.02.83

**S'ESCAIRE DISCOTECA
INCA**

discoteca
s'escaire
s'escaire

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/1

PUB

NIT

C/Jaume Armengol
Nº 74 Inca

OPTICA REAL

sea la diferencia

C/ Obispo Llompart, 2
Tel 88 09 40
07300 - INCA

El Puig dels Molins, zona verda

La creació d'aquesta zona verda és un dels projectes més interessants que hi ha en el Pla General d'Ordenació Urbana d'Inca. Ha d'ocupar una superfície de 67.672 m².

Situada a la part més alta de la ciutat, hi trobam un dels conjunts arquitectònics més estimable: el monestir de Sant Bartomeu, lloc on, segons afirmen alguns historiadors, hi havia l'església més antiga d'Inca. Es conserva encara la primitiva espadanya. El conjunt arquitectònic, originàriament no fou pensat com a convent. En el segle XVI s'hi instal·la una comunitat de monges jerònimes que ocuparen edificacions ja existents i terres per conrear. L'església actual és barroca i fou començada el 1664 i acabada l'any 1730.

Completen l'entorn monumental els molins fariners que constitueixen un bon exemple de l'arquitectura popular. La seva posició permet gaudir d'una bona vista panoràmica sobre la població i els seus voltants.

Des de la carretera de Lluc, destaquen els volums de les construccions del monestir de Sant Bartomeu i les torres alineades dels molins.

Trobam també en aquesta zona *Sa Pota del Rei*, empremta de cavall damunt una roca, que segons la llegenda correspon al cavall del rei Jaume I, que per salvar una al·lota dels moros, botà des de les muntanyes properes de la Serra.

Proposam que per crear aquesta zona verda, entre d'altres, es facin les següents actuacions:

- Arreglar les marjades que van des del convent de les monges tancades fins baix, zona propera al carrer d'Escorca.

- Fer escales de pedra, emprant els elements i seguint les característiques de l'arquitectura popular mallorquina, que permetin passar d'una marjada a l'altra.

- Conservar els arbres existents, sembrant oliveres, ametllers i garrovers, mantenint net l'entorn, a fi que es pugui passejar per les marjades

i davall els arbres. S'haurien de sembrar, així mateix, plantes autòctones.

- Es pot estudiar la conveniència de crear zones de lleure, amb fonts, taules i seients adaptats a l'entorn.

- Intentar de millorar la façana arquitectònica de la carretera de Lluc, vista des d'alt, recuperant l'espai i els elements arquitectònics conservats de l'antiga fàbrica de gel.

- Suprimir o dissimular el dipòsit d'aigua del Serral de les Monges.

- Rehabilitar els molins, evitar la degradació i controlar els materials i aspecte exterior de les construccions d'aquesta zona.

- Construir camins per a vianants a l'àrea de "*Sa pota del rei*", fent net l'entorn, sembrant arbres tradicionals mallorquins.

- Estudiar un sistema de vigilància de la zona verda o tancament nocturn.

Pensem que aquesta zona verda es podria convertir en el gran parc que Inca necessita. Esperam que el projecte es dugui a terme algun dia no molt llunyà

Marjades de la zona prevista en el **Puig dels Molins**, on hi proposam dur a terme diverses actuacions.

Al fons destaquen els volums edificats del **Monestir de Sant Bartomeu** i el dipòsit d'aigua que, pensam, s'hauria de suprimir.

TEXTE i FOTOS,
Pere Rayó Bennàssar.

La llengua catalana a l'Ajuntament

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística de les Illes Balears [en endavant LNL], assenyala en el punt 3 de l'article 9 que "... les Corporacions Locals han de regular l'ús de la llengua catalana dins l'àmbit de la seva competència d'acord amb els principis i les normes d'aquesta Llei". Hem de comprendre en el concepte de corporacions locals els ajuntaments, els consells insulars i els organismes autònoms i societats municipals de prestació de serveis i d'altra mena que en depenguin (en aquest darrer cas, per exemple, les fundacions públiques *Llar d'Infants* i *Residència de Vells Miquel Mir* en relació a l'Ajuntament d'Inca). Aquesta potestat de regular dins l'àmbit de les seves competències l'ús de la llengua catalana la posà en pràctica l'Ajuntament d'Inca aprovant el **Reglament Municipal de Normalització Lingüística** [en endavant RMNL] que entrà en vigor el 7 de febrer del 1988.

La potestat atorgada als ajuntaments no és en abstracte, sinó d'acord amb els principis generals establerts a la Llei 3/1986, el principi bàsic de la qual és el fet d'atribuir a una llengua determinada el caràcter de **llengua pròpia** de les Illes Balears. Aquesta declaració suposa que a més de ser la llengua pròpia d'aquests territoris, també ho és de les administracions públiques i, en concret ho és de l'administració local, i, més en concret, ho és de l'Ajuntament

d'Inca. Això implica que és la llengua d'ús intern de l'administració local i que normalment es relaciona en ella amb els ciutadans (article 6 de la LNL).

Un segon principi que s'afirma és la validesa de les actuacions fetes en la nostra llengua; per tant, tenen **plena validesa i eficàcia jurídiques** totes les actuacions administratives realitzades en català. Això mateix s'afirma dels documents, actes, impresos, instàncies i formularis redactats en aquesta mateixa llengua.

Des del punt de vista dels **drets dels ciutadans**, la Llei de Normalització i el Reglament de l'Ajuntament d'Inca regulen els **drets** d'aquests d'**adreçar-se** en català, oralment i per escrit, a l'**ajuntament** i que aquest els **respongui** en aquesta llengua (article 3 i article 9 del RMNL). L'Ajuntament d'Inca, d'altra banda, també està subjecte al període transitori d'adaptació de l'ús de la llengua que marca la Llei, que en el cas de les Illes Balears ja ha finit. Això vol dir que una vegada finit **ja** són plenament **exigibles** els **drets** dels ciutadans a adreçar-se a l'ajuntament en català i que aquesta administració també els contesti en aquesta llengua.

Per mor de la distribució de competències entre l'Estat central i les Comunitats Autònomes amb llengua pròpia distinta del castellà, **no són les lleis de les Corts espanyoles** les que regulen l'ús de la llengua als ajuntaments i les altres administracions locals, sinó

el que disposen les lleis de normalització i, si s'escau, els ordenaments municipals de règim local que aprovin els Parlaments d'aquestes Comunitats Autònomes.

Si l'ajuntament ha de trametre un escrit a la delegació del govern, policia, guàrdia civil o delegació de qualsevol ministeri, i ho fa en català perquè és la llengua pròpia de l'ajuntament, i el presenta dins del **territori on és oficial** la llengua, és plenament vàlid i eficaç. Serà el departament de l'Estat on es presenti qui el traduirà, si ho creu necessari, per haver-lo de trametre a dependències centrals de Madrid. Si acceptam, tal com ho fa el Tribunal Constitucional, la preeminència del **principi de territorialitat**, no hem de confondre el territori on es presenta l'escrit, del lloc on ha de ser resolt. Segons la Llei de Procediment Administratiu, els documents adreçats a un organisme de fora de les terres de parla catalana poden ser presentats a les delegacions del govern central o a les delegacions provincials de Balears dels ministeris. Així, malgrat que s'hagi de resoldre a Madrid, pel principi de territorialitat de la llengua catalana, un document presentat així seria plenament vàlid.

Per a concloure, hem de dir que, **sempre i en tot lloc, ens podem dirigir oralment i per escrit a l'administració local en català, i els podem exigir que ens contestin en aquesta mateixa llengua**. Si algun funcionari no ens vol atendre

o ens fa qualsevol altre acte discriminatori, pel fet de fer servir el català, està incorrent en una falta molt greu, per la qual cosa el podem denunciar perquè li sigui obert un expedient [article 97, b) de la Llei 2/1989, de 22 de febrer, del Parlament de les Illes Balears].

Pel funcionariat que selecciona l'ajuntament, i que no són cossos de **funcionaris** per a tot l'Estat, s'ha de tenir en compte pel que fa al coneixement del català, tant el moment en què es vol entrar a la funció pública (**proves d'accés**) com el moment en què ja s'ha ingressat a la funció pública (**catalogació de la plantilla orgànica**).

L'article 14 del RMNL de l'Ajuntament d'Inca s'ha modificat en un passat plenari en el sentit de substituir l'expressió "*tenir en compte el nivell de coneixença de la llengua*" per una exigència obligatòria de domini oral i escrit. És a dir, s'ha incorporat la **doctrina** de la sentència del **Tribunal Constitucional** del 28 de febrer de l'any passat en el sentit d'otorgar a les administracions en llengua pròpia la capacitat d'exigència obligatòria del català, exigència obligatòria que ha de ser proporcional a la capacitat requerida per desenvolupar la funció pública de què es tracti. És a dir, l'obligatorietat no es demana per amor a la llengua, sinó perquè la **funció** del funcionari requereix manejar paperassa normalitzada i atendre ciutadans que paguen impostos i que no tenen cap

obligació de parlar o escriure en castellà.

L'Ajuntament d'Inca ja ha demanat, una prova obligatòria de català en unes oposicions fetes el mes passat. També l'ajuntament de **Palma**, des de finals de l'any passat en les proves d'ingrés a la funció pública d'administratius i auxiliars la prova obligatòria de català val un 25% del total de la puntuació. Això darrer, contradiu la postura de l'oposició PP-Um al plenari de l'ajuntament d'Inca on no s'oposaren al Reglament Municipal de Normalització Lingüística, però sí a les conseqüències que se'n deriven del mateix, com ara la selecció de personal amb domini del català.

Normalitzar vol dir encaminar l'ús de la llengua oficial que té uns nivells d'utilització per sota dels mínims satisfactoris a un estadi de plenitud.

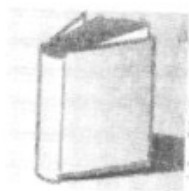
Vol dir, com a mínim, la plena igualtat amb l'altra llengua, situar-la en les mateixes condicions d'ús i d'expressió, dotant-la dels instruments necessaris per tal que pugui desenvolupar-se, i no barrar-li el pas negant la selecció de funcionariat amb els mínims coneixements de llengua catalana que ja té obligació d'impartir l'ensenyament obligatori.

La llei de règim local general va establir la imposició d'una sèrie de cossos de funcionaris per a tot l'Estat, cosa que suposa que, a un ajuntament, hi pot ser destinat un funcionari foraster que descongui la llengua a més de les lleis específiques de la comunitat autònoma que elaboren els parlaments sobre diverses matèries que afecten la vida local. Això és una legislació que encara s'ha volgut conservar i que ve del temps de la llei municipal de la primera dictadura. Aquests funcionaris són els secretaris, els interventors i els dipositaris. El decret que regula el règim jurídic d'accés i els concursos **d'aquests cossos de funcionaris** disposa que els ajuntaments, en convocar concurs per a cobrir vacants, podran determinar un **25%** del barem total de la puntuació. Dins d'aquesta quarta part de la puntuació es podrà valorar el coneixement de la llengua pròpia oficial (Reial Decret 1174/1987, de 18 de setembre, article 34; la resolució d'1 de març de 1988 estableix les bases dels barems de mèrits específics en els quals es pot incloure la llengua a la base quarta).

Per tant, en aquest tipus de funcionaris tècnics, és important que l'ajuntament valori adequadament el domini de la llengua per tal de garantir el desenvolupament normal de l'ús de la llengua pròpia a les actuacions internes i externes de la corporació que, en compliment de l'Estatut d'Autonomia, s'han de desenvolupar en la llengua pròpia nostra, el català.

M. Mth. ■

Prestatge particular

Susanna i l'estranger

MIQUEL BEZARES

Ed. 3 i 4. València

A bans de passar a parlar directament del llibre *Susanna i l'estranger* que avui ens ocupa, és imprescindible fer una referència, per breu que sia, sobre l'obra anterior d'aquest jove autor llucmajorer, per deixar patent, i en

contra del l'afirmat per qualque crític, que aquest, diguem-li "llibre de narracions" està totalment entroncat amb l'obra anterior d'un autor que, segons ara deixa constància, tant domina la prosa com la poesia.

En Miquel començà a publicar l'any 1987. El primer títol fou *Cos de calitja* a Edicions Atàviques. Poemari on va establir-hi les bases per a l'obra posterior, la temàtica i els personatges que ja llavors rondaven la seva ment, deixant palesa la fascinació, com a illenc, per les coses que l'han marcat des de sempre: la terra que trepitja, la mar que ens rodeja i els éssers meravellosos que l'habiten.

La segona obra du per títol *Carnaval*. Fou publicada l'any 90 per Columna i l'any anterior havia guanyat el premi "Ciutat de Palma". A *Carnaval* Bezares no fa sinó reafirmar la temàtica sorgida a *Cos de calitja*, remarcant més encara cada un dels aspectes abans esmentats.

La tercera obra, *Susanna i l'estranger*, està formada per onze narracions que, com afirmava Jaume Cabré en una crítica sobre el llibre apareguda a "El Periódico", "són com una teranyina, cercles concèntrics entorn a un eix, amb els elements comuns que serveixen com a nexa d'unió". I és aquesta la idea bàsica de l'autor en fer un llibre de narracions on quasibé tot presenta una inqüestionable relació i una continuïtat en referència a la temàtica desenvolupada en l'obra anterior. Com ell mateix va dir: "aquest no és un simple aplec o un

recull de contes barrejats". Els noms de Susanna i Amadeu són qualque cosa més que simples nexes d'unió, són part d'un tot esbiaixat per l'escriptor amb una visió molt particular sobre la vida i la mort, amb una immensa càrrega de sensualitat i imaginació que traspua al llarg de tot el llibre; éssers mitològics barrejats amb éssers bestrets de la cultura popular i elements moderns, d'una manera calculada. Tot plegat fa d'aquesta obra qualque cosa més que un simple aplec de relats.

Susanna com encarnació de la figura femenina i *Amadeu*, l'estranger, com a home, són presents a quasibé cada un dels contes i serveixen al lector com a cicerone en el passeig per la lectura i ens donen a conèixer les històries que l'autor ha escrit.

Entre aquestes onze narracions podem trobar-hi gèneres i estils tan diversos com dispersa pugui ser la influència que han exercit damunt l'autor la lectura, el cinema o la música, i en Miquel ho demostra al llarg del llibre. La barreja de misteri, enigmes i màgia en el cas de *Història d'una sirena sola...* o a *La increïble història d'un home sol...* La història de carretera, el viatge que se'ns narra a *Texas* on una parella es troba per primera i última vegada entre la foscor d'una nit a la cambra d'un motel, una illa de vida i en conseqüència de mort, enmig les arenes del desert nord-americà. La prosa poètica de *Paradís*, on s'estableix un paral·lelisme entre el món viscut pel personatge i el para-

dís bíblic. Les històries de vampirs i fantasmes de *Sobre l'agonia, l'agulla i la mort* o *La veïnada*. La sorpresa final de *Dea* o l'obsessió d'un personatge vers una estrella de la televisió narrada a *Lletres a Lucía*. I el gènere de novel·la negra de *Vint-i-vuit dies* on se'ns descriu la història d'un assassinat i d'un amor mai confessat. Tot plegat fa d'aquesta una obra rodona.

Per acabar, fer-ho amb una narració, l'ultima del recull, que s'escapa del context del llibre. El plant de l'aliè, on en Miquel, d'una manera quasibé magistral, clara i ràpida, ens passeja pel món angoixat i angoixador d'un nin obsedit amb la idea de la mort de la mare, de la qual culpa el pare. Un protagonista digne de les millors narracions de Patricia Highsmith o del cineasta Hitchcock.

En Miquel aconsegueix crear l'atmosfera idònia per al bon funcionament del relat, formant-nos línia a línia l'ànima per conèixer el que hi ha rera la següent pàgina i quan creiem que tot s'acaba més o menys bé, el vèrtex de la cima s'enfonsa sota els nostres peus. Un temor servit amb comptagotes però d'una manera persistent fins omplir el vas del lector i que l'obliga a no poder-se sentir indiferent davant el resultat final, que no desvetllaré perquè per a qualche cosa hi ha el llibre. Un llibre fet a troços fins a formar un tot consistent. Un llibre més que recomanable per a la seva relectura. ■

Antoni Rodríguez i Mir

CENTRO DE IDIOMAS

INGLES
ALEMAN

FRANCES
SUECO

ITALIANO
PORTUGUES

Hostals, 54-1.º - Tel. 88 06 25 - INCA (Mallorca)

VILANOVA

PAPELERIA Y
LIBRERIA

INFORMATICA Y
MUEBLES OFICINA

Costa y Llobera, 208

07300 INCA

Hostals, 47

☎ 502880

☎ 504229

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20 - INCA

FÁBRICA D'ARTICLES DE PELL

guants

bosses

peces de vestit

i marroquineria en general

Gran Via de Colón

INCA

Telèfon 50 19 00

Cultura popular: la cuina

Des d'avui intentarem fer una secció amb un tema tan propi de la nostra cultura popular, com és el de la cuina; però abans voldríem fer unes consideracions, que si bé entren dins els terrenys de l'antropologia per una part i en el de la dietètica per l'altra, creiem que són fonamentals per intentar esbrinar un poc, quin és el camp on es pot situar el tema que anomenam "cuina".

Antigament, les receptes trobades ho confirmen, els menjars s'elaboraven d'una manera natural i amb molt poques complicacions. Els ingredients eren del temps, és a dir, de temporada, o eren conservats d'alguna manera tradicional, ja que per a això només es comptava amb sistemes naturals, (no hi havia ni geleres ni additius químics). D'aquesta manera trobam les conserves de carn, peix o fruita, (confitades, salades, assecades, fumades, etc.). Avui l'avenç de les tècniques ha fet que aquest capítol hagi canviat totalment. Des de la consecució del fred domèstic, fins a arribar a l'ús d'additius conservants, a més dels cultius d'hivernacle, ha fet que es pugui aconseguir quasi qualsevol producte, de qualsevol part del món, en qualsevol època, sigui o no, la que la naturalesa té per adient en el seu rellotge ancestral.

També, considerant el temps i les maneres de viure que aquest comportava, podem veure que l'alimentació seguia, si més no, el cicle de producció natural de la terra; així cada estació era la que

determinava els productes que entraven dins de la cuina, que amb l'enginy i el bon fer de qui es movia entre els fogons, aconseguien uns menjars propis dels paladars més refinats.

L'avenç tecnològic, des de l'obtenció del calor per a la cocció, passant per l'ús del més sofisticat, (i no sempre més útil), aparell electrodomèstic, fins a la rapidesa dels transports, ha fet que la nostra cuina hagi evolucionat cap a emprar productes que no ens són propis i a cuinar de forma diferent a la de les nostres padrines. Hi ha, a més, un altre factor important per comprendre aquesta evolució i és la forma de vida que habitualment es duu: els menjars s'han de cuinar amb rapidesa, no es poden passar moltes hores dins de la cuina, ja que les activitats dutes a terme fora de casa no ho permeten. Això vol dir que aquella greixonera que la nostra padrina tenia damunt del fogó de carbó i que amb el xup-xup lent, aconseguia una qualitat immillorable, no és fàcil d'assolir actualment, ni amb les olles a pressió, ni amb els forns microones.

No cregueu, amb tot quant hem dit fins ara, que la nostra pretensió sigui tornar als recordats fogons de carbó; tot al contrari, el que voldríem és adequar una cuina tradicional nostra al temps actual, per la qual cosa intentarem donar-vos unes receptes de cuina fàcils i entenedores i això sí, comprovades; per tant, podem assegurar-vos que si les feis us en llepareu els dits.

Acabada aquesta introducció que tal vegada us haurà semblat un poc "rollo", però que creiem necessària, us explicarem com anirà aquesta secció, que pretenem que sigui fixa: primer hi haurà una introducció que podrà ser sobre temes diversos, (cuina de productes de temporada, de celebracions i de festivitats, de productes específics...), després la recepta o receptes pròpiament dites, i per últim (però no per això menys important), un breu apartat dedicat a Normalització Lingüística, referida sempre al món de la cuina, ja que creiem, que tant necessari com recuperar i conservar receptes de cuina que ens són pròpies, ho és també, recuperar i conservar la gran riquesa de vocabulari del nostre patrimoni cultural, que actualment per amor de la invasió de paraules importades de llengües estrangeres, (castellà, francès, anglès...), s'està empobrint de manera alarmant.

Així, doncs, anem per feina, davantal posat, tant dones com homes, (la nostra cuina no és sexista), arromangau-vos i posau-vos a punt per fer la nostra recepta d'avui, aprofitant que ara és la temporada de les fraules o maduixes, (no digueu "fresses" que és un barbarisme); la paraula ben mallorquina per anomenar aquesta fruita és fraules. ■

**Esperança Ramis
i Pere Massutí**

CONFITURA de FRAULES

Ingredients:

- 1 kg. de fraules
- 750 gr. de sucre
- 1 tassó petit de xerès sec
- 1 pell de llimona
- 1 canó de canyella

Elaboració:

Llevau els capolls a les fraules i rentau-les dins d'un colador a raig de grifó, (teniu cura a no deixar-les en remull, ja que s'aigualeixen massa); tallau-les per la meitat i posau-les dins d'una greixonera, junt amb el sucre, el xerès, la pell de llimona i la canyella; posau la greixonera al foc i procurau **que bulli** ben poc a poc, durant **una hora**, això sí, ho heu de remenar ben sovint amb una cullera o espàtula de fusta, ja que s'aferra amb molta facilitat.

Una vegada cuita la confitura, l'heu de posar, en calent, dins pots de vidre i al dia següent hi posau damunt un tros de paper i un raig d'esperit i ja la podeu tapar.

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Ja que avui la recepta de cuina va de dolç, seguirem amb aquest tema, així no digueu:

"dulces"	per	dolços
"pastel"	per	pastís
"pasteleria"	per	pastisseria
"el postre"	per	les postres
"reposteria"	per	rebosteria
"el xocolate"	per	la xocolata
"hojaldre"	per	pasta de fulls
"mermelada"	per	melmelada
"bandeja de pasteles"	per	palangana de pastissos

¿Què és la CAMPANYA de NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA?

L'acord institucional per a la *Campanya de normalització lingüística de les Illes Balears* es va signar el 18 d'octubre del 1989 pel President del Govern Balear, els presidents del consells insulars i el batle de Palma (BOCAIB núm. 144, de 21 de novembre de 1989) i altres institucions. És la primera campanya de gran abast, tant general com sectorial, duita a terme en qüestions lingüístiques d'ençà que tenim Estatut d'Autonomia. Els signataris hi acorden intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total, en el termini més breu possible, a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, en tot allò que és de competència i responsabilitat de cada institució signant, a fi de que puguin servir de model i estímul a les institucions cíviques i culturals i als ciutadans en general. L'estructura de la Campanya es compon del Patronat, de la Comissió Tècnica, dels grups de treball i del Secretariat. El Patronat té la responsabilitat d'aprovar el pla d'actuació que elabora anualment la Comissió Tècnica, de prendre les mesures pressupostàries necessàries per dur-lo a terme i d'aprovar-ne la memòria i els informes tècnics d'avaluació i seguiment. La *Comissió Tècnica*, presidida per Aina Moll, elabora un pla general de normalització lingüística i plans específics.

Les passes de conscienciació popular duites a terme en qüestions lingüístiques s'ha traduït des del novembre passat en la campanya **NO ET MOSSEGUIS LA LLENGUA, PARLA CATALÀ** (tanques publicitàries, falques radiofòniques, anuncis de premsa, cartells, *spots* televisius durant més de vint dies, etc.). De gener ençà, s'ha encetat també una campanya de sensibilització entre estudiants universitaris i de secundària amb el lema **TREU LA LLENGUA**.

D'altres accions són: el programa de TVE-Balears **LA LLENGUA, FEINA DE TOTS**; la publicació a la premsa de Palma de **LÍNIA DIRECTA**, selecció de preguntes i respostes als temes que els ciutadans plantegen al telèfon 71 75 03. També programes radiofònics a RNE, COPE i Ràdio Calvià.

El Cine-Club A.C.I.I. reprèn les activitats

Des del darrer dilluns de març, s'ha rescatat una activitat que fou gairebé tradicional a Inca a la segona meitat del al dècada dels anys 70 i primers anys 80: el **Cine-Club ACIC**. D'un temps ençà, alguns dels membres de la darrera junta del Cine-Club, es varen demanar si pagava la pena de tornar fer cinema d'aquest tipus a Inca. Pensaren que sí i perquè aquesta vegada també ho pensen a l'ajuntament, ja que des de l'àrea de cultura que presideix en Bernat Munar s'ha donat tot tipus de facilitats i suport, fins i tot econòmic, per tirar endavant amb aquesta activitat.

De moment estan finalitzant la mini-temporada que acaba aquest mes de juny amb la projecció al cine *Novedades de MI PIE IZQUIERDO* de **Jim Sheridan** i ja han projectat:

- *Eduardo Manostijeras* d'en Tim Burton
- *The Commitments* de n'Alan Parker
- *Despertaferro* de Jordi Amorós
- *El Prado* d'en Jim Sherdam
- *Monsieur Hire* de Patrice Lecomte

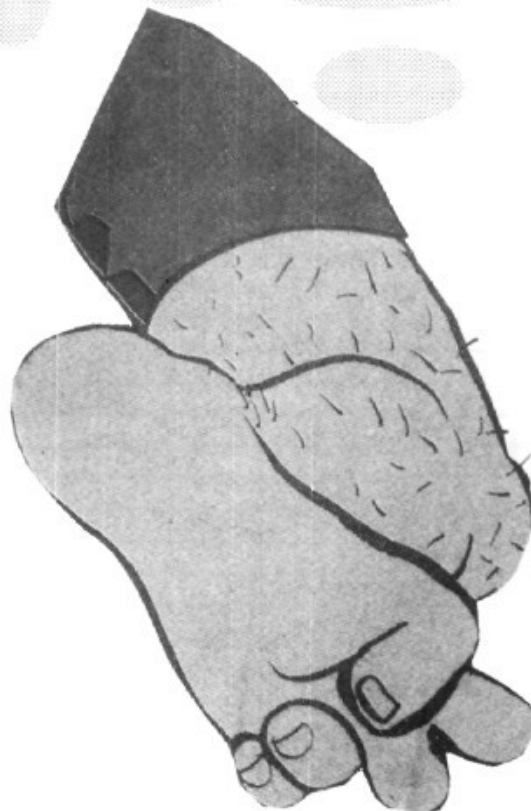
Les quotes són mínimes i cal esperar per a la propera temporada que es puguin visionar films de bona qualitat més de veure a les sales comercials.

Les esplèndides cuixes, enfundades en calces de seda, de la provocativa cantant Lola-Lola a punt d'embaladir el professor Rath (Emil Jannings). Una jove **Marlene Dietrich**, morta el passat mes de maig, dirigida per Josef von Stenberg a *Der blaue Engel*, 1930.

El cicle de *Concerts de Primavera* i l'experiment de la *Setmana del Llibre* organitzats per l'Ajuntament han delectat melòmans i lletraferits inquers. Impertèrrit, el piano del **Casal de Cultura**, testimoni dels esdeveniments.

Canon

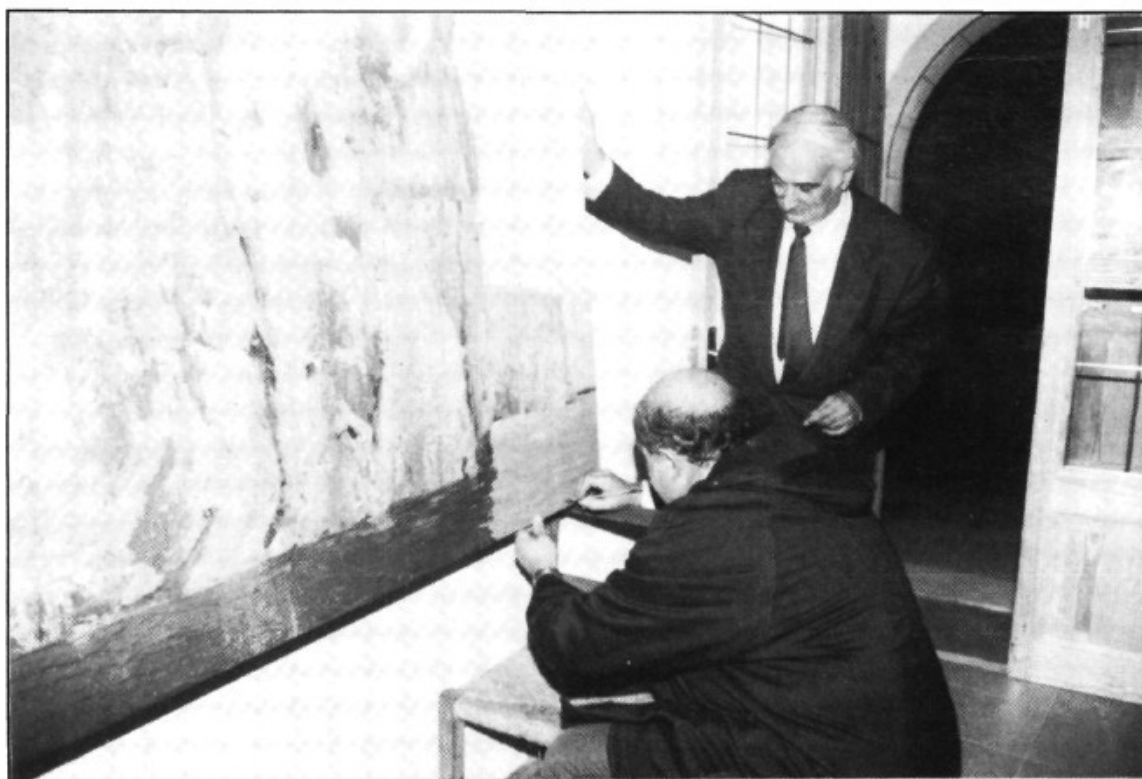
COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146

antes: GRAN VIA COLON.

TEL. 505391 — FAX. 505125

INCA

L'artista **Joan Riera Ferrari** signant el quadre que ha donat a PREMSA FORANA amb motiu de la inauguració de la nova seu social de l'entitat. Dret, **Carles Costa**, reeligit President de l'ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA de MALLORCA.

Si dissabte 4 d'abril s'inaugurava amb tota la pompa el nou local de PREMSA FORANA al carrer de la Princesa, 22 de SANT JOAN; dimarts 7 d'abril s'elegia **nova Junta Directiva**. Maria Galmés de *Flor de Card*, Onofre Arbona de *Bona Pau*, Jaume Taberner d'*Ariany*, Biel Gelabert de *Molí Nou*, Miquel Adrover de *Ressò*, Carles Costa de *Damunt Damunt* i Miquel Company de *Mel i Sucre* foren els més votats. Cal destacar que els membres d'aquesta nova Junta Directiva pertanyen a **publicacions redactades totalment en català**.

**Con apenas 5.000^{Pts.}
al mes Sa Nostra
me da el
10%**

**Y cuando Sa Nostra
dice que da el 10%,
es un 10%.**

"SA NOSTRA"
CAJA DE BALEARES

INSTITUTO DE BELLEZA
Condi-Estetic

ABIERTO DE LUNES A SABADO

PELUQUERIA Y ESTETICA

- METODO DE EQUILIBRIO NATURAL PIROCHE
- DEPILACION ELECTRICA
- SAUNA Y SOLARIUM

GIMNASIA ACTIVA Y PASIVA

YOGA RELAJACION - REHABILITACION ESPALDA
POSTURAS AL ALCANCE DE TODOS
PROFESORA TITULADA

Avda. d'Alcúdia, 6-1.º - Tel. 50 31 66 - INCA